

- सूचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. शुद्धादि - अतिशुद्धांच्या शोषणाचे व दुःखाचे चित्रण महात्मा फुले यांनी कसे केले आहे? 16
किंवा
“प्राचीन काळापासून ते स्वातंत्र्योत्तर काळापर्यंतच्या भारतातील विज्ञानाच्या विकासाचा आढावा लेखक दि. के. बेडेकर यांनी कशाप्रकारे घेतला आहे.
2. “हृदयावरच्या खुणा भोवरी कापावी तशा कापल्या तरी अजून वाढताहेत” यातून कवी माधव कोंडविलकर यांना काय सूचित करावयाचे आहे? 16
किंवा
कवी भूजंग मेश्राम यांनी लोककलावंत तिज्जनबाईला उद्देशून भारतीय समाज व्यवस्थेवर कशाप्रकारे हल्ला चढविला आहे?
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे सुमारे 120 शब्दांत लिहा. 16
अ) ‘काम’ या बोधकथेतून लेखक खलील जिब्रान यांनी कोणते विचार व्यक्त केले आहेत?
ब) सावकाराने ‘शेतकऱ्यांना अक्कल नाही’ असे म्हटल्यावर जानबाने सावकाराची अद्दल कशाप्रकारे घडविली ते सांगा?
क) शेतकऱ्यांच्या व्यथा - वेदनांच्या दुःखाचे वर्णन लेखक व्यंकटेश माडगूळकर यांनी कशाप्रकारे केले आहे?
ड) “स्वातंत्र्य ही अतिशय सुंदर संकल्पना असूनही लोकांना ते नकोसं वाटतं” असे लेखक आ. ह. साळूंखे का म्हणतात?
4. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे सुमारे 120 शब्दांत लिहा. 16
य) जनाबाईचे स्त्री जन्माविषयीचे विचार स्पष्ट करा?
र) ‘पोरसवदा होतीस’ या कवितेत बा. सी. मर्ढेकरांनी कोणत्या प्रतिमांचा वापर केला आहे, ते स्पष्ट करा?
ल) कवी फ. मु. शिंदे यांनी आईचे महात्म्य कसे सांगितले आहे, ते स्पष्ट करा?
व) “आता सूर्यफुलासारखे सूर्योन्मुख झालेच पाहिजे” असे नामदेव ढसाळ का म्हणतात?
5. खालील सर्व प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. 16
1) ‘वक्तृत्वाचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्य स्पष्ट करा?
2) वक्तृत्वाचे प्रसंग व प्रकार स्पष्ट करा?
3) “मुलाखत हा मानवी व्यक्तिमत्त्वाच्या साक्षात अभिव्यक्तीचा एक प्रकार आहे” स्पष्ट करा?
4) मुलाखतीचे अंकन करण्यासाठी कोणते तंत्र वापरणे आवश्यक आहे?
